

**NOVAS DA LAAX –
INA PLATTAFUORMA PER LAAX**

Nus vulein envidar tuttas uniuns da se-participar allas Novas da Laax e da trer a néz las pusseivladads da quella plattafuorma nova. Annunziei a nus tgei che Vus planiseis, sch'ei dat occurrentzas interes-sants, sch'ins savess far reclama per novs commembers per l'uniun, sch'in giubileum rodund ei en vesta ni sch'ins savess purtretar ina persuna. Schei saver las lecturas ed ils lecturs tgei che va ellas uniuns. Las Novas da Laax selegran da saver rapportar dallas activitads multifa-ras ed interessantas ellas uniuns e d'ast-gar rapportar surlunder. Quei organ sus-teng era las uniuns bugen da redeger las contribuziuns. Impuls e propostas fageis Vus cun tarmetter in e-mail all'adressa admin@laax-gr.ch. Las **Novas da Laax** rapportan mintgamai la fin dil meins da fatgs interessants, captivonts e remarca-bels dalla noissa vischnaunca. Sco bulle-tin d'informazion dil meins purschein nus allas uniuns da Laax ina plattafuorma da sepresentar.

Franz Gschwend
president communal

Cun quei link haveis Vus access allas «Novas da Laax» en romontsch e tudestg.

IMPRESSUM:

Novas da Laax, Gemeinde Laax
Erscheinung: Letzte Ausgabe im Monat
Themenideen: Bis zum 10. des Monats
Redaktion: Domenica Flütsch
Kontakt: admin@laax-gr.ch

Radunanza communal dils 14 da settember 2022

DECISIUNS PIGL AVEGNIR DA LAAX

Per la radunanza communal dils 14 da settember ei l'aula Grava s'emplenida to-chen sils davos plaz. Il motiv ei staus che la suprastonza haveva tractandau pliras fatschentas impurtontas. Sper la revisiun parziala dalla planisaziun locala, ed en quei connex las midadas dalla lescha da baghegiar, ha il suveran stuiu prender con-clus era pertuccont in credit per spazi da habitar pagabel en vischnaunca. Vinavon ha la suprastonza presentau il sboz d'in-niev uorden per votaziuns all'urna sco era l'iniziativa per in scamond general da fiugs artificials.

Revisiun parziala dalla planisaziun locala e spazi da habitar pagabel

Gl'onn 2013 ha il pievel svizzer approbau claramein la revisiun dalla lescha federa-la da planisaziun dil territori. Finamira dalla revisiun eis ei stau da frenar, cun ina concentratzion viers gl'intern dil habi-tadi, la construzion malordinada dil terri-tori. Il decret dil pievel svizzer sforza las vischnauncas d'adattar lur planisaziuns localas. La planisadra Tanja Bischofberger dil biro che accumpogna la visch-naunca en quei project, ha presentau la pro-cedura dalla vischnaunca ed ha expli-cau las cundiziuns da cantun e confedera-zion sco era las incumbensas che seresul-tan per la realisaziun sin plaun communal. Alla radunanza han ella e gl'uffeci da ba-ghegiar rendiu attent all'obligaziun da surbaghegiar parcellas libras ni nezegia-das mo parzialmein. La vischnaunca da Laax ei en ina situazion comfortabla, ella sto buca prender ora, mobein il cuntrari, enzonar terren da baghegiar. Las prognos-sas indicheschan in carschen dalla popu-laziun da 3%. Animau la discussiun ha oravontut la cundiziun ch'ins stoppi surbaghegiar ina parcella enteifer 8 onns, tonpli ch'ins sa buca pli tener en reserva terren da baghegiar. Ina eventuala fusio-n

Laax, Sagogn e Schluuin vegn buca ad ha-ver consequenzas per la planisaziun loca-la dallas vischnauncas. La radunanza ha approbau cun gronda maioritad la revisi-un parziala dalla planisaziun inclus la le-scha da baghegiar. Medemamein appro-bau ha il suveran il project «casa da pliras famiglias Cons». Quella possibilitescha da scaffir spazi da habitar pagabel per car-st-gauns cun pagas pintgas e mesaunas. Il project preveda ina casa cun 21 habitaziuns da $2 \frac{1}{2}$ tochen $4 \frac{1}{2}$ stanzas. Ils cuosts d'investiziun pigl entrir project ein 8,8 mil-liuns francs.

**Votaziuns all'urna e
scamond da fiugs artificials**

Il suveran da Laax ha plinavon era approbau la proposta ord las retschas dalla ra-dunanza che la suprastonza communala stoppi presentar all'urna damondas per credits sur 2 millioni francs ed impurton-tas fatschentas sco elecziuns e projects. La giurista presenta en sala ha explicau che la vischnaunca stoppi scaffir per quei scopo ina basa legala corrispondenta, de-mai che quella pusseivladad seigi aunc buca fixada ella constituzion communala. Cun grond surpli da vuschs ha la radu-nanza approbau la proposta d'adattar la constituzion communala aschia ch'igl ei pusseivel el futur d'organisar votaziuns all'urna.

Approbau ha ina maioritad dils presents l'iniziativa dil pievel pertuccont il scamond general dad arderi fiugs artificials. La cun-terproposta dalla suprastonza communalala ha buca anflau il sustegn necessari. L'in-iziativa haveva ina gruppera da habitants in-oltrau gl'avrel cun 160 suttascripzioni val-eivas. Excepi dil scamond general ein fiugs artificials pigns sco bumbas da mei-sa, candeilas magicas, fiugs bengals e vul-cans, sco era gl'usit da sittar ils murtiers da firaus ecclesiastics.

CONTA ERA TI CUN NUS

Erwin Ardüser

Cul concert final han ils chors da Laax ed il chor da dunnas CHURSÜD mess il matg vargau il punct sigl i agl onn giubilar «150 onns Flurin Camathias».

La pli veglia organisaziun da Laax ei la Cumpignia da mats, oz integrada en l'Uniun da giuentetgna. Empremas perdetgas da talas instituziuns dat ei ella Bergaglia e dateschan ca. digl l'onn 1550. Gronda tradizion han denton era ils chors. Aschia ei documentau ch'igl ei vegniu fundau 1870 in chor mischedau e 1875 in chor viril. Suenter strusch 20 onns cala il chor mischedau d'exister, e vegn lu puspei fundaus da niev 1987. Dapi igl october 2020 dat ei era in chor d'affons cun num TICO (Ti contas) che vegn menaus sco chor da project. Participar san affons dall'emprema entochen la quarta classa. Las preparativas per il niev onn da cant, ch'entscheiva per il solit cun la radunanza generala, e che cuozza digl october tochen il matg, han entschiet.

Ils chors havessen grond plascher d'astgar beneventar Tei en lur retschas. Tut tgi che ha plascher dil cant, dalla cumpignia, ch'ei forsa setratgs neutier e less s'integrar ella cumionza dil vitg ei cordialmein beinvegnus/beinvegnida. S'informescha semplamein tiel president ni tiel dirigent.

Nies «himni»

La registraziun ei vegnida fatga 1994. Dus buobs da Laax, Rinaldo Camathias e

Philip Gschwend, contan en duas vuschs, accumpagnai d'in clavazin, la canzun «La sera sper il lag», cumponida da Gion Balzer Casanova tenor in text da Flurin Camathias (1871–1946). In onn pli tard, igl atun 1995, ha Gion Balzer tschentau la canzun per chor mischedau. Ed igl ei buca iu ditg ch'ell ha anflau la via ella scena dils chors romontschs, e ch'era auferas formaziuns han encurschiu la bellezza da quella canzun. Oz eis ella – universala.

Dapli informaziuns e tedlar la canzun saveis vus sin prolaax/la sera sper il lag

SING AUCH DU MIT UNS

Der Männerchor und der Gemischte Chor Laax gehören zu den ältesten Vereinen im Dorf. Alle, die gerne Singen, die Geselligkeit zu schätzen wissen, vielleicht neu in Laax sind, die Dorfgemeinschaft und die rätoromanische Sprache und Kultur kennenlernen möchten, sind jederzeit herzlich willkommen. Informationen – auch zum Kinderchor TICO – sind auf den Internetseiten der jeweiligen Chöre zu finden.

UNIUN DA DUNNAS LAAX

L'Uniun da dunnas da Laax exista dapi pli che 70 onns. Gia dapi ditg eis ei buca pli l'uniun pulita e discreta sco all'entschatta. Grazia allas dunnas engaschadas ei l'uniun sesviluppada senza bandunar sia identidad tenor il motto «muentar enzatgei da cumionza». Ils davos onns ein baras dunnas giuvnas entradas ell'uniun, actualmein dumbra quella 126 commembra, da quei 79 activas e 47 commembra d'honor. El center metta la suprastanza excursiuns per tgirar la cumpignia ed activitads che las dunnas fan gest tuttina bugen sco d'organisar purschidas per affons ni senioras e seniors dil vitg. Era per sustener ils pli divers projects d'agid ei l'uniun cheu sch'e fa da basegns. Tras la buna mischeida da tuttas generaziuns constatesch'ins adina ina atmosfera cordiala ed autentica a caschun da tuttas sentupadas.

Noss'uniun porscha il suandon:

- cuors ed excursiuns cun sport, creatividat, da cumpignia e cun culinarica
- occurrenzas sco til da latiarnas, buorsa da vestgadira d'affons, finiastras d'avent eav.
- activitads per senioras e seniors dil vitg
- purschidas da moviment
- purschidas culturalas, sco p. ex. il Café Romontsch
- gruppa da giugs Termaglieria Termaglieria Laax
- promozion da romontsch pils pli pigns
- engaschis socials
- excursiuns e viadis dall'uniun
- e bia dapli.

Mintga dunna che stat a Laax ei envidada cordialmein da separticipar.

Per dapli informaziuns mira:
www.dunnas-laax.ch

Occurrenzas dall'Uniun da dunnas:

naven digl october
entschatta da divers blocs da moviment

1 d'october 2022: Buorsa da vestgadira e d'artechels d'affons per atun ed unviern

11 d'october 2022: Café romontsch

6 e 20 d'october 2022: suentermiezgi dils seniors

6 da november 2022: radunanza generala